

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.10.2020
COM(2020) 950 final

ANNEX 2

LIITE

asiakirjaan

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta annetun asetuksen (EU) 2018/1999
mukainen energiaunionin tilaa koskeva vuoden 2020 katsaus**

Liite – Energiatuet EU:ssa

1. Johdanto

Energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta annetussa asetuksessa, jäljempänä 'hallintoasetus', edellytetään, että komissio laatii vuosittain katsauksen, jonka aiheena on ”jäsenvaltioiden edistymisen **energiatukien lakkauttamisessa** asteittain erityisesti **fossiilisilta polttoaineilta**”.¹

Tällä liitteellä täytetään tämä vaatimus luomalla katsaus siihen, miten energiatukien asteittaisessa lakkauttamisessa on edistytty. Tämä on yhdenmukaista Pariisin sopimuksen² sekä G7³- ja G20⁴-ryhmien päätelmien/sitoumusten kanssa ja noudattaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskeneeseen tiedonantoon kirjattua vahingon välttämisen periaatetta, joka koskee myös Next Generation EU -elpymisvälinettä.

Tukien seuraaminen ja analysoiminen on tärkeää, sillä tukitoimenpiteet voivat vaikuttaa uusien teknologioiden käyttöönottoon energia-alalla sekä eri energialähteiden kulutukseen, minkä lisäksi niistä voi aiheutua merkittävää taakkaa kotitalouksille ja yrityksille. Tukien rakenteesta riippuen ne voivat olla joko este tai mahdollistava tekijä energiajärjestelmän integroinnille ja laajemmin energiajärjestelmän hiilestä irrottamiselle. Tuet vaikuttavat myös energian hintoihin, sillä niillä voi olla vaikutusta energian kuluttajien tuloihin ja energiatuotteiden tarjontaan.

Fossiilisten polttoaineiden tuet vievät myös ison osan julkisista varoista ja haittaavat siirtymistä vihreään talouteen. Ne mitätöivät usein vihreään teknologiaan tehtävien investointien kannustimia eivätkä edistä toimintamahdollisuuksien tasavertaistamista kaikkien energialähteiden kesken, uusiutuva energia mukaan luettuna. Tukeakseen fossiilisten polttoaineiden tukien asteittaista lakkauttamista komissio ja jäsenvaltiot ovat viime vuosina lisänneet energiatukien ja erityisesti fossiilisten polttoaineiden tukien seurantaa. Tämä katsaus perustuukin sekä komission omaan lähteeseen että jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin. Ensinnäkin komissio on teettänyt laajan tutkimuksen⁵, jäljempänä 'komission tutkimus', joka kattaa kaikki EU:n jäsenvaltiot ja kaikki pääasialliset energialähteet eri toimialoilla. Toisekseen jäsenvaltiot ovat toimittaneet kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan tiedot energiatuista ja erityisesti fossiilisten polttoaineiden tuista sekä edistymisestään niiden asteittaisessa lakkauttamisessa.

Tässä liitteessä tarkastellaan erilaisia tukityyppejä, muun muassa energiantuotantoon, energian kysyntään, energiatehokkuuteen, infrastruktuuriin ja T&K-toimintaan liittyviä toimenpiteitä. Siinä valotetaan kotitalouksille, teollisuudelle sekä energia- ja liikennealalle annettavia tukia. Jäsenvaltioiden kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat kattavat kuitenkin vähäisemmän tukityyppimäärän. Tämä johtuu siitä, että EU:n tasolla ei tällä hetkellä ole käytössä vakioitua määritelmää energiatuille, joten jäsenvaltioiden raportointikäytännöt voivat erota toisistaan suuresti. Tiedot tuista esitetään useissa kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa lisäksi sirpaleisesti tai niitä ei esitetä lainkaan.

¹ Energiaunionin hallintoa koskevan asetuksen (2018/1999/EU) 35 artiklan n alakohda.

² https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_pari_agreement.pdf

³ G7-johtajien julistus: <https://www.mofa.go.jp/files/000160266.pdf>

⁴ Pittsburghin G20-huippukokouksen julistus: <http://www.g20.utoronto.ca/2009/2009communique0925.html#energy>

⁵ Study on energy costs, taxes and the impact of government interventions on investments
https://ec.europa.eu/energy/studies_main/final_studies/study-energy-costs-taxes-and-impact-government-interventions-investments_en.

Tämänvuotisesta katsauksessa käy ilmi, että joissakin jäsenvaltioissa tapahtuneesta edistymisestä huolimatta ilmastoneutraaliuden ja vihreän kehityksen ohjelmaan kuuluvien laajempien tavoitteiden (esim. ilmanlaatu ja terveys) saavuttamista haittaavien energiatukien, erityisesti fossiilisten polttoaineiden tukien, kokonaismäärä on edelleen kasvanut hieman. Joissakin jäsenvaltioissa (Itävalta, Tanska, Viro ja Unkari) suuntaus oli kuitenkin päinvastainen, ja ne vähensivät fossiilisten polttoaineiden tukiaan huomattavasti.

Covid-19-pandemian vuoksi on tarvittu lisätoimenpiteitä, joilla turvataan palautumiskykyä tukeva elpyminen EU:n jäsenvaltioissa. Sen arvioimiseksi, miten covid-19 vaikuttaa tukiin, ei vielä ole saatavilla luotettavia näyttöön perustuvia tietoja. Alustavien arvioiden perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että kriisi on saattanut lisätä energiatukia, myös fossiilisten polttoaineiden tukia.

Tätä tarkastellaan tarkemmin ensi vuoden katsauksessa.

2. Energiatuet ja fossiilisten polttoaineiden tuet EU:ssa

2.1. Energiatuet EU:ssa

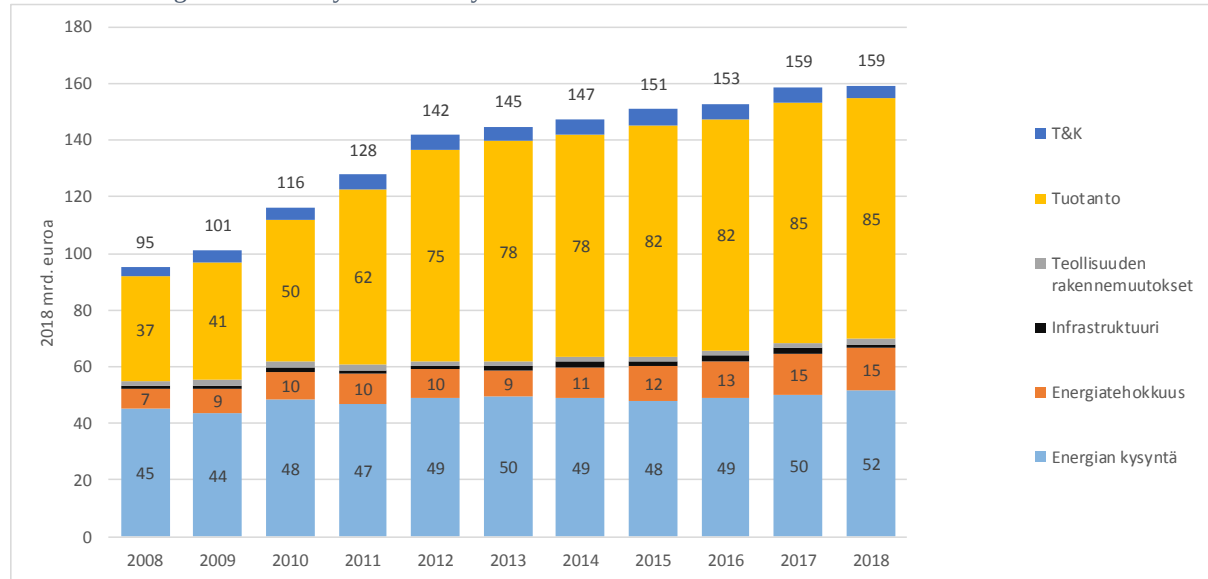
Tässä katsauksessa energiatueksi katsotaan kaikki valtion tai minkä tahansa julkisen elimen jonkin jäsenvaltion alueella myöntämä rahoitus.⁶ Samaa määritelmää on käytetty komission tutkimuksessa. Energiatukia voidaan myöntää eri muodoissa, kuten suorina varainsiirtoina (esim. avustukset ja lainat), valtion menettäminä tuloina (esim. verokannustimet ja -hyvitykset), tavaroina ja palveluina, rahoitusmekanismeihin suoritettavina maksuina tai hintatukena.

Energiatukien kokonaismäärän arvioidaan EU:ssa olleen 159 miljardia euroa vuonna 2018.⁷ Määrä on kasvanut kuluneen 10 vuoden aikana, mutta vauhti on hidastunut niin, että vuodesta 2015 kasvua on ollut enää vain 5 prosenttia. Vaikka tukimäärän lisäys kuluneina 10 vuotena on kohdistunut lähinnä uusiutuvaan energiaan, uusiutuvan energian tuet ovat määrältään kasvaneet vain 4 prosenttia vuodesta 2015. Energiatehokkuustuet ovat kasvaneet 21 prosenttia vuodesta 2015, ja niillä on pyritty edistämään investointeja energian kysynnän hillitsemiseen. Energian kysyntään kohdistuvat tuet, joiden kannustinvaikutus kohdistuu energiankulutukseen (esim. verohelpotuksina tai tulotukena), lisääntyivät 8 prosenttia samalla ajanjaksolla.

⁶ Maailman kauppajärjestön (WTO) tukia ja tasoitustulleja koskevassa sopimuksessa käytettyjen määritelmien mukaan (https://www.wto.org/english/tratop_e/scm_e/scm_e.htm).

⁷ Lähde: Komission tutkimus.

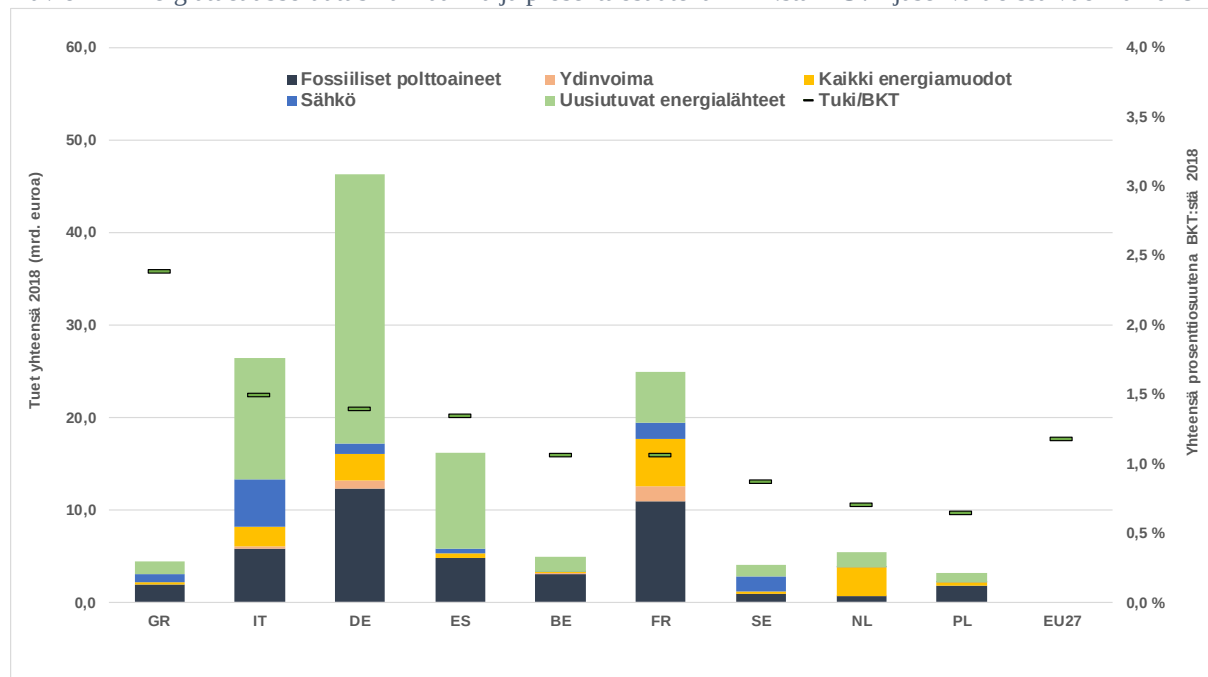
Kuvio 1 – Energiatukien kehitys EU:ssa käyttötarkoituksen mukaan

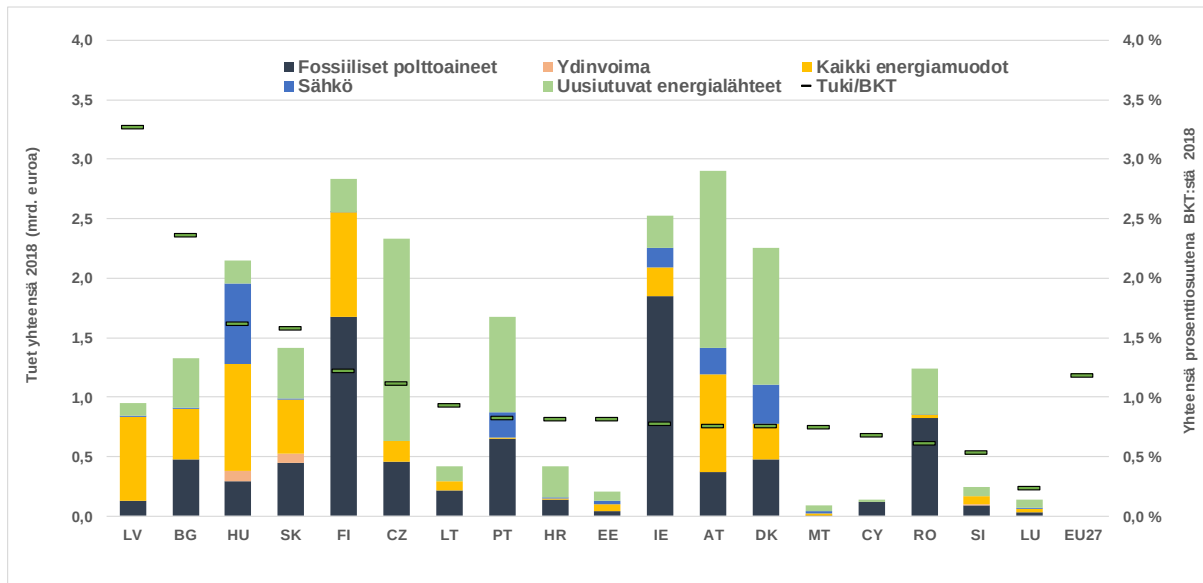

Lähde: Study on energy costs, taxes and the impact of government interventions on investments.

Vuonna 2018 energiaturien suhde BKT:hen vaihteli niin, että Latviassa se oli 3,3 prosenttia ja Luxemburgissa 0,2 prosenttia. EU:n keskiarvo oli 1,2 prosenttia. Pääasialliset tukityypit olivat myös erilaisia. Esimerkiksi Latviassa tuet kohdennettiin pääasiassa energiatehokkuustoimenpiteisiin, kun taas Saksassa lähes kaksi kolmasosaa tukien kokonaismäärästä kohdistettiin uusiutuvaan energiaan. Ranskassa, Belgiassa, Puolassa, Kreikassa, Irlannissa ja Suomessa suurin osa energiaturista oli fossiilisten polttoaineiden tukea (tosin absoluuttisina määrinä fossiilisten polttoaineiden tuet olivat Ranskassa hieman pienemmät kuin Saksassa).

Kuvio 2 – Energiaturat absoluuttisina määrinä ja prosenttiosuutena BKT:stä EU:n jäsenvaltioissa vuonna 2018

Lähde: Study on energy costs, taxes and the impact of government interventions on investments. Tutkimuksessa 'sähkö' viittaa sähkölle teknologiasta riippumatta annettavaan yleiseen tukeen, kun taas 'kaikki energiamuodot' viittaa toimenpiteisiin, jotka eivät liity mihinkään tiettyyn teknologiaan, tai useamman teknologian tukeen.

Tukia maksettiin vuonna 2018 eniten⁸ energia-alalle (92 miljardia euroa) ja seuraavaksi eniten teollisuudelle (20 miljardia euroa), kotitalouksille (17 miljardia euroa), liikenteelle (13 miljardia euroa) ja maataloudelle (5 miljardia euroa).

Lähes kaksi kolmasosaa energia-alan tuista oli uusiutuvan energian tukia, mikä osoittaa, kuinka tärkeitä uusiutuvan energian tuet edelleen ovat uusiutuvan energian käyttöönoton lisäämiseksi energia-alalla. Viime vuosina tukivälineiden merkitys uusissa hankkeissa on vähentynyt. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että tuuli- ja aurinkoenergiaan tehtävien investointien kustannukset ovat laskeneet, ja tästä syystä uusiutuvien energiamuotojen tukien määrä ei ole kasvanut EU:ssa. Kolmen merkittävimmän uusiutuvan energian teknologian osuudet energia-alan kokonaistuista olivat seuraavat: aurinkoenergia 30 prosenttia, tuulienergia 22 prosenttia ja biomassa 16 prosenttia.

Kolme merkittävintä tukivälinettä **uusiutuvan energian** käytön lisäämiseksi olivat syöttötariffit (edelleen lähes 70 prosenttia kaikista uusiutuvan energian tuista⁹), syöttöpremiot ja uusiutuvan energian kiintiöt kaupattavine sertifikaatteineen. Energia-alan lisäksi uusiutuvalla energialla on merkittävä rooli liikenteessä, ja alan tuista noin 10 prosenttia kohdistuikin biopolttoaineisiin.

Energiatukien kohdistuva osuus kaikista EU:n energiatuista vuonna 2018 oli noin 9 prosenttia. Näitä tukia saivat eniten kotitaloudet. Energiatukien osuus BKT:stä oli EU:n tasolla 0,1 prosenttia, mutta Latviassa 2,4 prosenttia ja Unkarissa ja Bulgariassa 0,7

⁸ Eri käyttötarkoituksiin tarkoitetuilla tuilla oli erilainen painoarvo eri talouden aloilla. Tukia, joilla tuetaan energiantuotantoa (esim. syöttötariffit) ja energiainfrastruktuuria, esiintyi lähes yksinomaan energia-alalla, kun taas kulutukseen kohdistuvat tuet (energian kysyntäpuoli, esim. polttoaineiden verovapautukset) olivat tyypillisiä energiaa paljon kuluttavilla aloilla, kuten teollisuus, liikenne, kotitaloudet ja maatalous. Energiatukien osuus esiintyi tasaisemmin kaikilla aloilla.

⁹ Syöttötariffeina myönnettävät suuret tuet kuuluivat aikaisempiin mekanismeihin, sillä tätä tukimuotoa ei enää käytetä muualla kuin pientuottajien kohdalla.

prosenttia. Energiatehokkuus – erityisesti asumisessa ja teollisuudessa – edistää ilmastonmuutostavoitteiden saavuttamista toisin kuin energian kysynnän ja fossiilisten polttoaineiden kulutuksen tukeminen.

Erityistuista **kapasiteettimaksumekanismit**¹⁰ saivat noin 2,2 miljardia euroa tukia vuonna 2018. Niiden tukimäärät ovat viime vuosina pysyneet vakaina noin 2 miljardissa eurossa.

Tukien pääasiallisia saajia tarkasteltaessa voidaan todeta, että tuista maksettiin vuonna 2018 yhteensä 11 prosenttia **kotitalouksille** pääosin energian kysynnän tai energiatehokkuuden tukina sekä sähkönkulutukseen kohdistuvana tukena.

Kansallisista energia- ja ilmastosuunnitelmista saa kuitenkin varsin erilaisen kuvan maksetuista tuista. Kahdeksassa kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa ei ilmoitettu tukien määrää ja neljässä muussa ei annettu mitään tietoa tuista. Neljä jäsenvaltiota toimitti ainoastaan osittaiset tiedot. Ainoastaan kuudella jäsenvaltiolla (Itävalta, Saksa, Ranska, Espanja, Latvia ja Liettua) oli aikataulu olemassa olevien tukien (tai ainakin osan niistä) asteittaiseen lakkauttamiseen. Neljä jäsenvaltiota (Kroatia, Tšekki, Suomi ja Malta) ilmoittivat suoraan, ettei niillä ole suunnitelmia sellaisten tukien asteittaista lakkauttamista varten, jotka auttavat energiasiirtymässä.

Kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa eriteltyjen tukien summaksi tulee 55 miljardia euroa, mikä on kolmannes tutkimuksessa todetusta tukimäärästä. Komission tutkimuksen mukaan tukitoimenpiteitä on huomattavasti enemmän kuin mitä kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat antavat ymmärtää. Jäsenvaltiot ovat saattaneet tulkita energiatukien raportointiohjeita eri tavoin. Muutamat jäsenvaltiot raportoivat vuosien 2018 ja 2019 tiedoista, toiset taas aikaisemmilta ajanjaksoilta ja jotkut eivät maininneet, mitä vuotta tiedot koskivat.

Jotta katsauksen laatiminen energiatukien asteittaisessa lakkauttamisessa edistymisestä olisi kattavaa ja mielekästä, erityisesti fossiilisten polttoaineiden tukien osalta, raportoinnin puutteellisuuteen ja epäyhdenmukaisuuteen on puututtava tulevaisuudessa katsauksissa ja päivitettävissä suunnitelmissa. Jäsenvaltioille on annettava selkeämmät ohjeet siitä, miten tuista raportoidaan.

2.2. Fossiilisten polttoaineiden tuet EU:ssa

Fossiilisten polttoaineiden tukien määrä vuonna 2018 oli 50 miljardia euroa¹¹. Määrä on pysynyt suhteellisen vakaana viimeiset 10 vuotta, ja suurimmillaan se oli 53 miljardia euroa vuonna 2012. Tuet alkoivat taas kasvaa vuonna 2015, ja kasvua vuosina 2015–2018 oli 6 prosenttia.

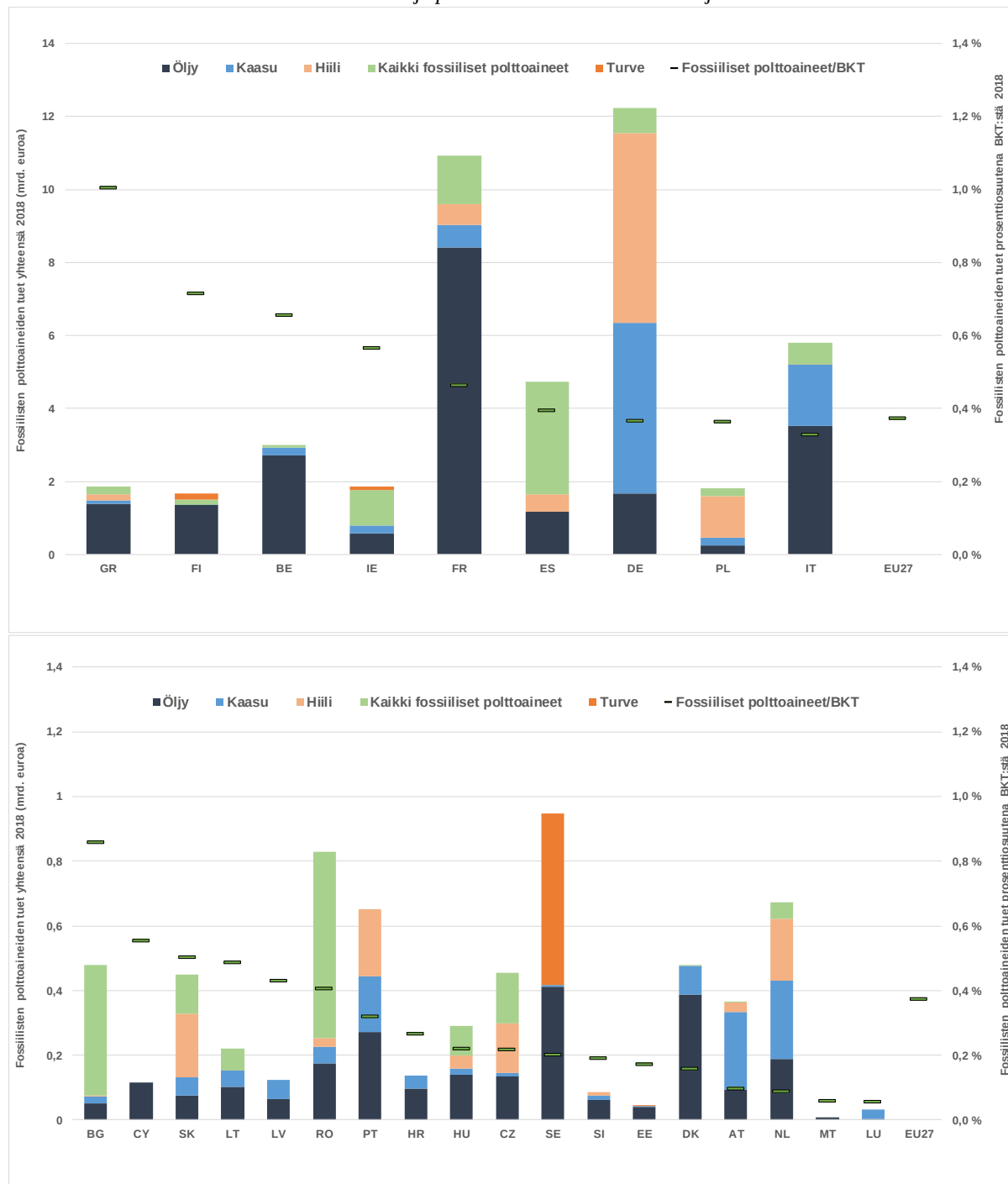
Näiden tukien osuus BKT:stä oli suurin Kreikassa (1 prosentti) ja pienin Luxemburgissa (alle 0,1 prosenttia; keskiarvo 0,4 prosenttia¹²). Ranskassa ja Italiassa oli enemmän öljytuotetukia, kun taas Saksassa hiili- ja kaasutuet olivat merkittävämmässä asemassa.

¹⁰ Merkittävä osa näistä kapasiteettimaksuista liittyy fossiilista polttoainetta käyttäviin voimalaitoksiin, ja uusiutuvan energian tai kulutusjoustopien osuudet taas olivat pienemmät.

¹¹ Lähde: Komission tutkimus.

¹² Vaihteluväli absoluuttisina määrinä 10 miljoonasta eurosta (Malta) 12,2 miljardiin euroon (Saksa). Kun otetaan huomioon, että taloudet EU:ssa ovat eri kokoisia, on mielekkäämpää vertailla tukia maiden välillä prosenttiosuutena BKT:stä.

Kuvio 3 – Fossiilisten tukien kokonaismäärä ja prosenttiosuus BKT:stä EU:n jäsenvaltioissa vuonna 2018

Lähde: Study on energy costs, taxes and the impact of government interventions on investments.

Vertailukohdan saamiseksi 50 miljardin euron suuruisille fossiilisten polttoaineiden tuille mainittakoon, että EU:ssa investoitiin vuonna 2018 uuteen tuulivoimantuotantokapasiteettiin¹³ 16 miljardia euroa ja aurinkosähkötuotantoon 8 miljardia euroa. Investointeja sähkönsiirto- ja sähköjakelujärjestelmiin (uusi kapasiteetti ja uudistamiset mukaan luettuina) tehtiin samana vuonna 31 miljardia euroa.

¹³ Lähde: Komission tutkimus. Mukaan luettuina maalla ja merellä sijaitsevat uudet laitokset, joista ensin mainittujen tuotanto oli 6,8 GW ja jälkimmäisten 0,6 GW vuonna 2018. Uusiin aurinkosähkölaitoksiin luetaan aurinkosähköpaneelit, joita vuonna 2018 asennettiin 7,1 GW:n edestä, ja aurinkolämmitysjärjestelmät, joita asennettiin 1,4 GW:n edestä.

Fossiilisten polttoaineiden tukimäärä kasvoi vuosina 2015–2018 eniten Ranskassa (lisäystä yli 2 miljardia euroa eli 27 prosenttia pääosin tavaraliikenteen polttoaineen kulutuksen tukitoimien vuoksi). Joissakin maissa nämä tuet kuitenkin vähenivät hieman: esimerkiksi Italiassa 0,4 miljardia euroa eli 6 prosenttia (pääosin liikenteen valmisteverovapautusten ja sähköntuotannon syöttötariffin alennusten vuoksi) ja Saksassa 0,3 miljardia euroa eli 2 prosenttia (mm. hiilialan tukien vähennysten vuoksi).

Yli 60 prosenttia fossiilisten polttoaineiden tuista vuonna 2018 linkittyy energian kysyntäpuolen toimenpiteisiin, joten niiden voidaan katsoa lisänneen fossiilisten polttoaineiden kulutusta. Myös fossiilisilla polttoaineilla tuotetun sähkön osuus tuista on suuri (30 prosenttia), kun taas fossiilisista polttoaineista irtautumista edistävien teollisuuden rakenneuudistusten osuus oli vain 5 prosenttia. Tämän perusteella toimenpiteiden painopiste on syytä siirtää fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähentämiseen.

Lähes puolet tukien kokonaismäärästä oli **öljyn ja öljytuotteiden** tukia, ja niiden määrä kasvoi 18 prosenttia vuosina 2015–2018, kun taas muunlaisten fossiilisten polttoaineiden tukimäärät pysyivät ennallaan tai vähenivät. Öljytuotetukiin on saattanut vaikuttaa myös se, että raakaöljyn hinta nousi tuona aikana.

Hiilen, maakaasun ja muiden monta polttoainetta kattavien tukien (esim. sähkön ja lämmön yhteistuotanto) osuudet kokonaismäärästä olivat noin 17–18 prosenttia vuonna 2018.

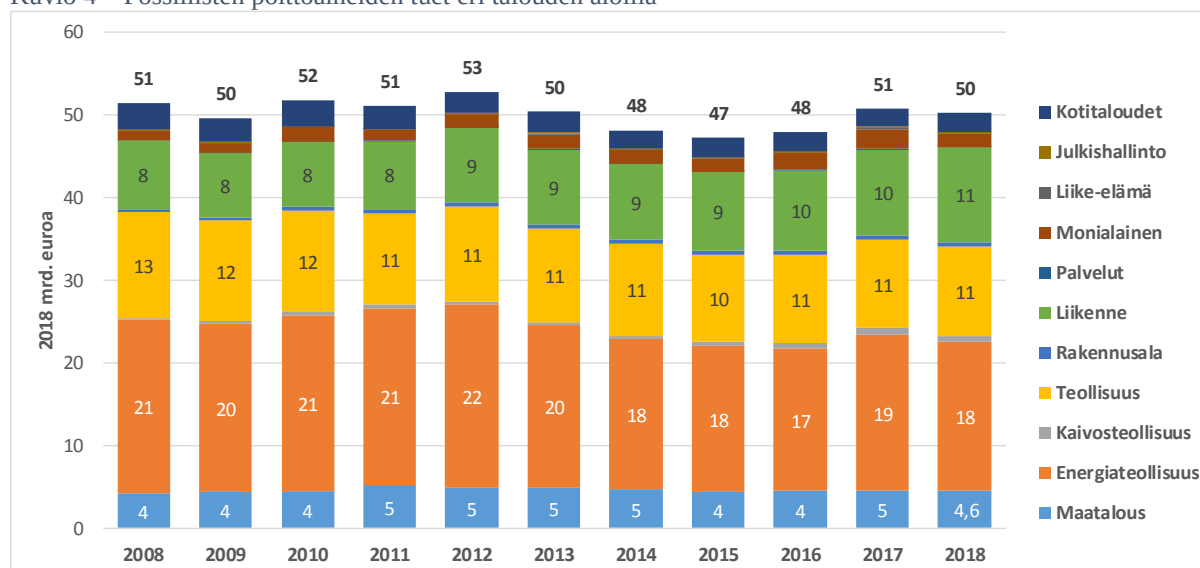
Hiilituet vähenivät vuoteen 2015 verrattuna 9 prosenttia, mikä on merkki siitä, että hiiltä käytetään entistä vähemmän sähköntuotannossa. **Maakaasutuet** kasvoivat samana aikana 4 prosenttia. Näissä tiedoissa ei näy vuonna 2019 tapahtunut siirtyminen hiilestä kaasuun EU:n sähköntuotantopaletissa, mutta voidaan olettaa, että hiilituet ovat kulutuksen tapaan edelleen vähentyneet vuodesta 2018 ja että kaasutuet ovat mahdollisesti kasvaneet energia-alalla.

Fossiilisten polttoaineiden tuet **energia-alalla** pysyivät ennallaan vuosina 2015–2018, ja hiilitukien osuus niistä oli 30 prosenttia. **Liikenneala** sai 20 prosenttia enemmän fossiilisten polttoaineiden tukia vuonna 2018 kuin kolme vuotta aiemmin, ja selvä enemmistö näistä oli öljytuotetukia. **Maataloudessa** fossiilisten polttoaineiden tuet kasvoivat 6 prosenttia samalla ajanjaksolla, ja tuet olivat lähes yksinomaan öljytuotetukia. **Teollisuudessa** ja **kotitalouksissa** fossiilisten polttoaineiden tuet kasvoivat vain 3–4 prosenttia. Kotitalouksien saamista tuista 10 prosenttia oli fossiilisten polttoaineiden tukea, mutta teollisuuden osalta sitä oli yli puolet kokonaistuista.

Rahoitusmuotoa tarkasteltaessa voidaan todeta, että fossiilisten polttoaineiden tuet maksettiin pääosin verotuksen keinoin¹⁴ (yhteensä noin 70 prosenttia, kun mukaan lasketaan kulutusvero- ja valmisteverovapautukset, veronalennukset, veronpalautukset jne.). Hinta- ja tulotukia oli kolme kertaa vähemmän. Suorat tulonsiirrot, jotka olivat pääosin avustuksia, olivat vähämerkityksisempiä.

¹⁴ Tältä osin on syytä huomauttaa, että verohelpotusten tapauksessa otetaan tukia laskettaessa huomioon ainoastaan erot saman polttoaineen verokannoissa. Polttoaineiden ristikkäistukia ei lasketa mukaan, koska niiden laskeminen yhdenmukaisesti kaikilla aloilla ja kaikkien polttoainetyyppien osalta olisi hyvin vaikeaa. Komission tutkimuksessa esitetään kuitenkin maiden antamien osittaisten tietojen perusteella arvio dieselin ja bensiinin ristiintukemisesta. Nämä luvut eivät sisälly EU:ssa maksettavien tukien kokonaismäärään, koska ne eivät perustu täydellisiin tietoihin. Myös kansainvälisen merenkulun ja ilmailun osalta esitetään arvio mahdollisista polttoainetuista, mutta ne eivät sisälly EU:ssa käytössä olevien tukien kokonaismäärään. Aiheesta tarkemmin energiakustannusten, verojen ja valtion toimien vaikutuksesta investointeihin tehdyssä tutkimuksessa [link].

Kuvio 4 – Fossiilisten polttoaineiden tuet eri talouden aloilla

Lähde: Study on energy costs, taxes and the impact of government interventions on investments.

Yhteenlaskettuna **kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa raportoidaan ainoastaan 30 miljardin euron suuruisista fossiilisten polttoaineiden tuista**, mikä on 60 prosenttia komission tutkimuksessa todetusta määrästä. Kolme jäsenvaltiota (Kroatia, Viro ja Malta) ovat suoraan ilmoittaneet, etteivät ne aio lakkauttaa (tiettyjä) fossiilisten polttoaineiden tukia. Perusteluina niillä on pääasiassa joidenkin alojen kilpailukyvyyn tai taloudellisen elinkelpoisuuden säilyttäminen.

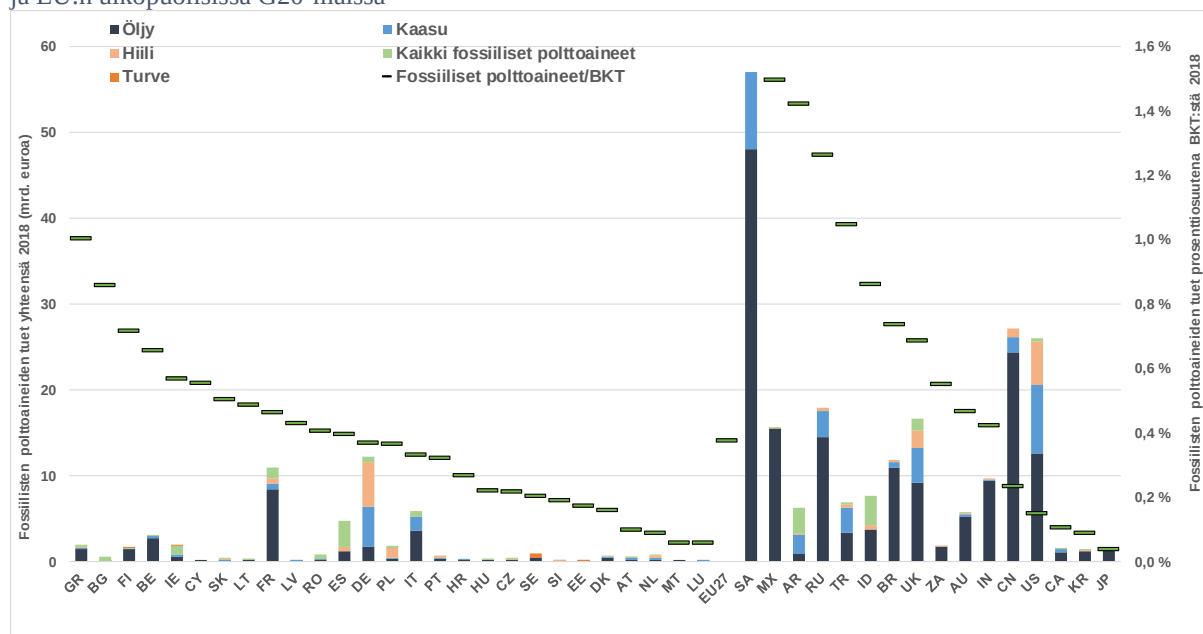
Kolmesta jäsenvaltiota (Itävalta, Belgia, Bulgaria, Saksa, Tanska, Kreikka, Suomi, Ranska, Italia, Liettua, Latvia, Portugali ja Espanja) ovat ilmoittaneet, että ne aikovat laatia suunnitelmat fossiilisten polttoaineiden tukien asteittaista lakkauttamista varten, joskaan kaikkien suunnitelmat eivät vielä ole valmiina. Tilanteesta on puutteellisten tietojen vuoksi mahdoton saada kattavaa kuvaa, ja tästä syystä raportointia olisikin parannettava huomattavasti.

Jäsenvaltioiden on energiaunionin hallinnosta annetun asetuksen mukaisessa edistymiskatsauksessaan kerrottava, mitkä niiden kansalliset tavoitteet energiatukien – varsinkin fossiilisten polttoaineiden tukien – asteittaisessa lakkauttamisessa ovat.

3. Fossiilisten polttoaineiden tukien kansainvälinen vertailu

EU:n ulkopuoliset G20-maat käyttävät BKT:hen suhteutettuna EU:n keskiarvoa (0,4 prosenttia) enemmän rahaa fossiilisten polttoaineiden tukiin (poikkeuksina kuitenkin Kiina, Yhdysvallat, Kanada, Korea ja Japani). Suuret fossiilisten polttoaineiden tuottajamaat maksavat yleensä näitä tukia suhteessa enemmän. Saudi-Arabia käytti yli 8 prosenttia BKT:stään fossiilisten polttoaineiden tukiin vuonna 2018. Pelkästään tämä määrä – joka käytettiin pääosin öljytuotteiden kotimaisen kulutuksen tukemiseen – oli suurempi kuin fossiilisten polttoaineiden tuet yhteensä EU:ssa. Venäjällä fossiilisten polttoaineiden tuet prosenttiosuutena BKT:stä ovat kolminkertaiset EU:hun verrattuna.

Kuvio 5 – Fossiilisten polttoaineiden tukien absoluuttinen määrä ja prosenttiosuus BKT:stä EU:n jäsenvaltioissa ja EU:n ulkopuolisissa G20-maissa

Lähde: Energiakustannusten, verojen ja valtion toimien vaikutuksesta investointeihin teetetty tutkimus sekä komission omat laskelmat. EU:n ulkopuolisten maiden kohdalla tuloksiin on suhtauduttava varauksella, koska tukien luokittelu ja menetelmät eivät välttämättä ole helposti vertailtavissa ja tiedon kerääminen on hankalaa. Kaaviosta ei käy selvästi ilmi se, että Saudi-Arabia käytti yli 8 prosenttia BKT:stään fossiilisten polttoaineiden tukiin.

4. Päätelmät

Tämän katsauksen päätelmät perustuvat pitkälti komission tuista teettämään tutkimukseen. Komission tutkimuksessa on kattavammat tiedot tuista kuin mitä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa annetaan energiatuista ja fossiilisten polttoaineiden tuista.

Fossiilisten polttoaineiden tuet eivät ole merkittävästi vähentyneet kuluneen 10 vuoden aikana – joissain tapauksissa ne ovat jopa kasvaneet.

Jäsenvaltioiden kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien tietojen on tulevaisuudessa oltava täydellisempiä ja yhdenmukaisempia. Vertailu komission tutkimuksen kanssa osoittaa, että jäsenvaltiot eivät ole raportoineet kaikista tuista kansallisissa suunnitelmissaan. Vain muutamalla jäsenvaltiolla on yksityiskohtainen suunnitelma tukien asteittaista lakkauttamista varten. Tähän on tultava muutos.

Yksi tapa parantaa tilannetta ja saada edistymiskatsauksista kattavampia ja tarkempia voisi olla se, että komissio antaa ohjeet siitä, mitä määritelmiä ja menetelmiä on käytettävä ja mistä kaikesta on raportoitava, jotta tiedot energiatuista ja erityisesti fossiilisten polttoaineiden tuista olisivat yhdenmukaisempia ja helpommin vertailtavia. Komissio julkaisee myös tuista teettämänsä tutkimuksen tarkemmat tulokset antaakseen tilanteesta kattavamman kuvan.¹⁵

¹⁵ Ks. Study on energy costs, taxes and the impact of government interventions on investments (sisältää maakohtaiset tietosivut): https://ec.europa.eu/energy/studies_main/final_studies/study-energy-costs-taxes-and-impact-government-interventions-investments_en